

עפ"ת (חיפה) 39599-01-25 - מוחמד כבהה, נ' מדינת-ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 39599-01-25 כבהה נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 509417/2020

בפני כבוד השופט נתנאל בנישו

מוחמד כבהה,

המערער:

ע"י ב"כ עו"ד מוחמד ג'נאים

- נגד -

מדינת-ישראל

המשיבה:

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

ערעור על פסק דינו של בית-משפט השלום לתעבורה בחדרה

(כב' השופטת עידית פלד) מיום 25.11.2024, בתיק ת"ד 210-07-21

(הערעור נדחה)

פסק דין

לפניי ערעור הסנגוריה על פסק דינו של בית המשפט קמא, במסגרתו הורשע המערער בעבירות בתחום התעבורה, והוטלו עליו עונשים שונים כפי שיפורט להלן.

פסק דינו של בית המשפט קמא

נגד המערער הוגש כתב אישום שייחס לו עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בקלות ראש, חוסר שליטה ברכב, סטייה מנתיב הנסיעה, התנהגות הגורמת נזק וחבלה של ממש ונהיגה ברכב ללא ביטוח.

על פי המתואר בכתב האישום, ביום 12.08.2020, בשעה 23:48 לערך, באום אל קוטוף המערער נהג באופן מבלתי שווה מחזיק ברישיון נהיגה שמתאים לאופנוע וללא פוליסת ביטוח, בקלות ראש, כשהוא מרכיב נוסע. במהלך הנסיעה, המערער איבד שליטה, סטה שמאלה מכיוון נסיעתו, החליק, ופגע בחומה עד שנעצר.

כתוצאה מהתאונה נחבל המערער חבלות של ממש. נגרמו לו שברים בעצמות הפנים והגפיים, הוא נזקק לטיפול בחדר הלם ולניתוח תחת הרדמה כללית. הוא אושפז במחלקה לטיפול נמרץ לצורך טיפול פוסטאופרטיבי, ובהמשך במחלקת פה ולסת עד ליום 18.08.2020.

עמוד 1

הנוסע שהיה איתו, בן דודו כרים (להלן: כרים או הנוסע) נחבל חבלות של ממש בראשו, הורדם והונשם, ואושפז במחלקת נויורוכירורגיה עד ליום 17.08.2020. כמו כן, ניזוקו החומה והאופנוע.

לאחר שמיעת הראיות וסיכומי הצדדים להכרעת הדין, **הרשיע בית המשפט קמא** את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. תמצית הכרעת דינו של בית המשפט קמא בכך שבית משפט מצא את עדותיהם של עדי התביעה מספקות לשם הוכחת אשמתו של המערער בכל העבירות המיוחסות לו. כך קבע בית המשפט כי מצא לסמוך על עדותו של בוחן תאונות הדרכים, רצבי טל, לפיה האופנוע סטה מנתיבו ולא נמצא כל סיבה אובייקטיבית לסטייתו; והגורם לתאונה הוא חוסר שליטה באופנוע, נהיגה ללא רישיון נהיגה ומהירות בלתי סבירה.

בנוסף, בית משפט קמא מצא גם את עדותם של השוטרים שהגיעו לזירת התאונה, אלדד פישר ואנאס כעביה, מהימנה. כמו כן, סמך בית המשפט את ממצאיו על דברי הנוסע כרים. מאידך גיסא, בית המשפט קמא קבע כי מצא את עדותו של המערער כלא מהימנה. בית המשפט קבע כי נראה שהמערער מסר את עדותו בצורה מחושבת בכדי להרחיק עצמו מהעבירות. עדותו הייתה עדות כבושה שאינה מתיישבת עם הדברים אשר מסר בחקירתו במשטרה.

לנוכח ההרשעה, הגישו הצדדים את ראיותיהם לעונש, ובכלל זה מסמכים רפואיים של המערער וגיליון הרשעותיו בתחום התעבורה, ואף טענו לעונש.

עם תום שמיעת טיעונים אלה, **גזר בית המשפט קמא** על המערער 3 חודשי מאסר מותנים למשך 3 שנים. כמו כן, פסל בית משפט קמא את רישיונו של המערער למשך 16 חודשים בפועל, בניכוי 60 ימי פסילה מנהלית אשר כבר רוצו, ובאופן מותנה פסילה בת 6 חודשים למשך 3 שנים. בנוסף, הוטל עליו קנס בסך 1,500 ₪, ופיצוי לנפגע העבירה בסך 4,000 ₪.

הערעור ותשובת המשיבה

בערעור, טוען ב"כ המערער כי שגה בית המשפט קמא כאשר הרשיע את המערער במיוחס לו ואף החמיר בדינו באופן בלתי מידתי.

ב"כ המערער מעלה שבע טענות עיקריות בעניין ההרשעה.

ניתוח העדויות

ראשית, נטען כי בית המשפט מצא את עדותו של הנוסע כרים אמינה. עם זאת, למרות דבריו של עד זה כי הכביש אינו תקין, אין בו תמרורים, או סימונים, ובו שכבה דקה של אספלט בלבד, הכריע בית

המשפט להרשיע את המערער כאמור, תוך שהוא מסתמך על קביעות הבוחן. לדעת הסנגור, שגה בית המשפט כאשר העדיף את דבריו של הבוחן, שקבע את קביעותיו לאחר שסייר במקום התאונה פעם אחת בלבד, בשעות הלילה.

מועד עריכת דו"ח בוחן

הסנגור טוען כי הבוחן ערך את דו"ח התאונה ביום 13.08.2020, כאשר התאונה קרתה ביום 12.08.2020, בעוד החקירה של נפגע העבירה התקיימה בתאריך 20.08.2020 והחקירה של המערער ביום 01.09.2020 בלבד. לטענת ב"כ המערער, יש בכך להוכיח כי היחידה החוקרת סימנה את המטרה מראש וקבעה את אחריותו של המערער לתאונה מבלי שערכה חקירה שנועדה לגלות את האמת.

מצלמת אבטחה שלא נתפסה

עוד טוען ב"כ המערער כי בית המשפט קמא שגה, עת לא ייחס משקל למחדל הבוחן שלא עשה כל מאמץ לאתר ולתפוס מצלמת אבטחה שכוונה אל עבר זירת התאונה. בעניין זה, מפנה הסנגור, לדברי השוטר אלעד פישר, שנכח לזירה, לפיהם דיווח לבוחן על אודות המצלמה. זאת, כאשר הבוחן לא ביצע ניסיון לאתר את המצלמה, בניגוד לקביעת בית המשפט בנושא כי "**הבוחן לא איתר מצלמת אבטחה עליה דיווח השוטר**".

לדעת הסנגור מחדל זה הביא לחיסרון בראייה מהותית, במיוחד לקביעת שאלת מהירות הנסיעה וסבירותה.

מהירות בלתי סבירה ביחס לתנאי הדרך וחוסר שליטה ברכב

טענתו השלישית של הסנגור נוגעת ליסודות העבירות, שלא הוכחו, לטעמו. לטענת ב"כ המערער, המשיבה לא הוכיחה מה המהירות בה נהג המערער, ובהתאמה באיזו מהירות היה צריך לנהוג. כמו כן, לא הובאה כל ראיה שמוכיחה כי המערער לא שלט ברכב. ההפך, הנוסע כרים ציין בתיאורו כי המערער נהג באופנוע ולא תיאר חוסר שליטה בנהיגה. בנוסף, מציין הסנגור כי בית המשפט קמא הרשיע את המערער גם בעבירה של סטייה מנתיב הנסיעה, כאשר לפי הבוחן מדובר בכביש ללא נתיבים ובסמטה צרה.

אכיפה בררנית

ב"כ המערער מוסיף כי אין כל מחלוקת שהנוסע כרים, הוא הבעלים של האופנוע והוא הרשה למערער

לנהוג בו. לאור זאת, נטען כי היה צריך ליחס גם לכרים את האחריות לתאונה כמתיר הנהיגה באופנוע השייך לו, ולכל הפחות כמי שלא מנע את התאונה. בשל כך, סבור הסנגור כי כתב האישום נגד המערער נגוע באכיפה בררנית, כאשר בית המשפט קמא לא נימק מדוע לא קיבל טענה זו.

איתור עדים לתאונה

בנוסף, ב"כ המערער מציין כי בית המשפט קמא לא התייחס ולא נתן משקל לטענה כי לא נחקרו עדים מקומיים שנכחו בזמן התאונה, על אף סרטון ממצלמת גוף של אחד השוטרים, ממנו עלה כי אחד העדים, אשר פרטיו אינם ידועים ולא נחקר, מספר פרטים חלקיים באשר לזירת התאונה.

חומרת העונש

מעבר לכך, מבקש ב"כ המערער כי אתערב בגזר דינו של בית המשפט קמא.

לטענתו, בגזר דין זה לא ניתן משקל לעובדה כי נפגע העבירה הוא בן דודו של המערער, לחלוף הזמן מביצוע העבירה עד לגזר הדין, ולגילו הצעיר של המערער שבעת האירוע היה בן 21 בלבד. כן נטען כי מתחם הענישה שנקבע אינו תואם לנסיבות התיק. לדעת הסנגור, כאשר עסקינן בעבירות בהן קיים עונש פסילה מזערי, המתחם צריך להתחיל מפסילת מינימום זו ולא ממכפלתו, כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא.

ב"כ המשיבה הזכיר תחילה כי גדרי התערבות ערכאת הערעור מצטמצמים למקרים בהם נפלה טעות בולטת בפסק הדין או כאשר העונש שהוטל סוטה בצורה קיצונית מהראוי. לטעמו, ענייננו אינו נופל באחד מגדרים אלה. כן טוען ב"כ המשיבה כי בית משפט קמא התייחס לכלל טענות הצדדים, והחליט לדחות את גרסת המערער ולקבל את עדויות עדי התביעה.

באשר לטענה של עריכת דו"ח הבוחן יום אחרי התאונה, מבהיר התובע כי הבוחן פועל על פי הממצאים והמסמכים שיש בשטח, החלקה, סימני בלימה, מיקום הפגיעה ומצב האופנוע, וכי הבוחן אינו חייב להמתין להודעת הנהג בכדי לערוך את הדו"ח. עוד מציין התובע כי בית המשפט קמא התייחס למצב הכביש וכן לעובדה כי היה רטוב בחלקו. בעניין זה, קבע בית המשפט כי אם אכן הכביש היה רטוב היה על המערער לנהוג באיטיות ובזהירות ולהתאים את הנהיגה למצב ותנאי הכביש.

באשר למהירות הנהיגה, טוען ב"כ המשיבה, כי כאשר מדובר בתאונה עצמית אין תמיד אפשרות לבחון ולמדוד באופן מדויק את המהירות. הבוחן התייחס לכך בעדותו בבית המשפט, ובית המשפט אימץ את דבריו וקבע שהם אמינים.

בנוגע לטענה של אכיפה בררנית, טוען ב"כ המשיבה כי לפי הודעת הנוסע כרים, הוא חשב שהמערער מחזיק ברישיון לאופנוע. כמו כן, לטענתו, הן היסוד הנפשי והן היסוד העובדתי של מעשי המערער

שונים משמעותית מאלה של כרים. בנוסף, טוען התובע כי ההחלטה להעמיד לדין מסורה לשיקול דעתה של המאשימה, בהתאם לחומר החקירה שמונח בפניה.

עוד טוען התובע כי לא הוכח שסרטון מצלמת האבטחה שיתכן שהייתה במקום יכול היה להביא לזוכי המערער.

בקשר לענישה, מפנה התובע לפסיקה אליה התייחס בית המשפט קמא בפסק דינו. על בסיס זה, סבור התובע כי יש לדחות את הטענה שבית המשפט החמיר בעונש בצורה קיצונית, הסוטה ממדיניות הענישה.

לאור האמור, עותר התובע לדחיית הערעור.

דין והכרעה

הערעור על הכרעת הדין

מהימנות ותשתית עובדתית

עיקר טענותיו של המערער נגד הכרעת הדין נוגע במישרין או בעקיפין לקביעות עובדתיות של בית המשפט קמא, המבוססות על ממצאי מהימנות שנקבעו על ידו.

בעניין זה, ראוי להזכיר את ההלכה שנקבעה מקדמת דנא:

"הלכה מושרשת היא כי לא בנקל יתערב בית משפט של ערעור בקביעות מהימנות וממצאים עובדתיים של בית משפט קמא. הנחת המוצא היא כי ערכאת הערעור, חסרה את הכלים להתרשם באופן בלתי אמצעי מהעדויות שנשמעו בפני הערכאה הדיונית, ומסקנותיה מתבססות, ככלל, אך על החומר הכתוב המונח לפניה ...".
(ע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 05.06.2013)).

קביעות הבוחן

לאור האמור, ואף בתום בדיקת הדברים על יסוד הכתובים, לא מצאתי כי יש בסיס לטענות הסנגור נגד הכרעת בית המשפט קמא להסמך את ממצאיו על חוות דעת הבוחן ועדותו. בית המשפט קבע כי האמין לדברי הבוחן ונימק קביעתו זו:

"הבוחן תיעד באופן מפורט וברור את העובדות כפי שבחן אותן בזירת האירוע, תוך

**התייחסות לממצאים שנמצאו; נחה דעתי כי מדובר בעד ניטרלי ונטול פניות; ועדותו של הבוחן הייתה מקצועית, עניינית, עקבית ומהימנה, ונשענה על ממצאים מזירת התאונה, ולא נסתרה בחקירה נגדית. לעניין זה יצוין, כי ההגנה גם לא הביאה עדות מומחה מטעמה (על אף דברי ב"כ הנאשם בדיון מיום 21.9.23, כי במסגרת פרשת ההגנה ישקלו להביא מומחה מטעמם).
הבוחן תיאר את הפעולות שביצע בחקירת התאונה, ואת אופן הסקת מסקנותיו, ולא היסס לומר מקום שלא ניתן לקבוע ממצא חד משמעי לגבי סוגיות מסויימות, כגון מהירות הנסיעה בתאונה עצמית בנסיבות דן והעדד איתור המצלמה במקום. דבריו היו עקביים, והוא נתן הסברים לכל אשר נשאל, לרבות לעניין ניסוי שדה הראיה; ועדותו ומסקנותיו מהימנות עלי."**

מעבר לדברים אלה, אוסיף כי בוחן התאונות הוא הגורם המקצועי המוכשר לקבוע את נסיבות התאונה. אומנם חוות דעתו אינה "הלכה למשה מסיני" הנהנת ממעמד "כזה ראה וקדש", ברם, בהיעדר בסיס לפקפק באמינות הבוחן ומקצועיות קביעותיו, אין למצוא פגם בקביעת בית המשפט קמא להעדיף את מסקנותיו בנוגע לדרך התרחשות האירוע, על פני עדויות המעורבים בתאונה: המערער, ובמידה מסוימת הנוסע.

על כך אוסיף כי לא ראיתי בסיס לטענות הסנגור נגד דרך פעולתו של הבוחן, לא בנוגע לשעת בדיקת הזירה, בשעות הלילה, ולא באשר למועד עריכת דו"ח הבוחן, טרם שמיעת גרסת המערער והנוסע כרים.

לגבי שעת בחינת הזירה. בעיניי, קיימת עדיפות לבחינת הזירה במועד הקרוב ביותר להתרחשות התאונה, ובלבד שבחינה כאמור ניתנת לביצוע בהתאם לתנאי השטח. בענייננו, הייתה על כן עדיפות לערוך את בדיקת הזירה בשעות הלילה, בסמוך להתרחשות האירוע, ובתנאים הדומים לאלה של התאונה, אשר קרתה אף היא בשעת לילה.

זאת ועוד, יש להזכיר כי המערער וכרים אושפזו בעקבות התאונה (ראו המפורט בכתב האישום), כך שהיה קושי לגבות מהם גרסה בסמוך לתאונה. בהתקיים עיכוב אובייקטיבי בעריכת הדו"ח רק לאחר שמיעתם, אין לקבוע כי דרך פעולתו של הבוחן הייתה פגומה. שנית, וכאן העיקר, בשל מהותו של דו"ח בוחן, המהווה עדות מומחה, המסתמך בראש ובראשונה על ניתוח זירת התאונה, וממצאים אובייקטיבים הנאספים בשטח, אין לפסול א-פריורי דו"ח המבוסס על ממצאים אלה בלבד. ייתכן שבמקרים מסוימים יהיה יתרון בקבלת גרסת המעורבים כחלק מקביעת ממצאי הבוחן, אך הכל תלוי נסיבות המקרה. בענייננו, לא התרשמתי כי גרסת המערער והנוסע כרים היו עשויות לשנות את מסקנות הבוחן, המבוססות היטב ומתייטבות עם השכל הישר.

כל זאת, כאשר הסנגור לא עימת את הבוחן עם קושי נטען לערוך את בדיקותיו בלילה, ואף לא קיבל

את התייחסות הבוחן לשאלה מדוע הדו"ח נערך טרם קבלת גרסאות המעורבים, ועד כמה היה בעובדה זו כדי לפגוע בתוקפו.

מחדלי חקירה נטענים

בניגוד לטענת הסנגור, בית המשפט קמא לא התעלם מהעובדה שהבוחן לא תפס מצלמת אבטחה, על אף שקיומה הודעה לו על ידי השוטרי אלעד פישר. בית המשפט קמא קבע כי למרות מחדל זה קיימת מסה קריטית של ראיות אחרות המבססות את אשמת המערער.

גם במסקנה זו לא מצאתי פגם. אין ספק כי על גורמי החקירה לעשות את המאמצים הדרושים כדי לאתר את כלל הראיות היכולות לשפוך אור על החשד הנחקר. ברם, נקבע לא אחת כי אין באמור להביא מיניה וביה לזיכוי הנאשם, מקום בו התשתית הראייתית שהוגשה והונחה בפני בית המשפט אינה שלמה ומושלמת. זאת, כל עוד מתרשם בית המשפט כי די בראיות שהוצגו לו כדי לבסס את אשמת הנאשם מעל לכל ספק סביר.

ויפים בעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בעניין:

"מחדלי חקירה עשויים להביא בסופו של דבר לזיכוי של נאשם. עם זאת, ברי כי לא כל מחדל יביא לתוצאה של זיכוי. המחדלים יבחנו בידי בית המשפט. יבדק החשש שמא קופחה הגנתו של הנאשם, וכמובן הבחינה תיעשה על רקע מכלול הראיות, כאשר גם טענותיו של הנאשם והספקות שהוא מעורר יישקלו מנגד" (ע"פ 6040/05 אלנבארי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 09.08.2006)).

בהתאם, משקלו הסגולי של המחדל החקירתי הוא פועל יוצא של הערכת מכלול הראיות, באופן זה כי:

"משקלו של מחדל החקירה ביחס למכלול הראיות נבחן באופן שהיעדר ראיה הנובעת ממחדל זה מיוחס לתביעה ויכול לסייע לנאשם לבסס טענה לספק סביר ... במילים אחרות, עצם קיומו של מחדל חקירתי לא די בו כדי לבסס ספק סביר באשמת הנאשם שתוצאתו זיכוי. נדרש כי יהא זה מחדל מהותי היורד לשורשו של עניין..." (ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.09.2009)).

בענייננו, אין ספק כי קיימת תשתית ראייתית מספקת להרשעה כאמור. זו פורטה על ידי בית המשפט קמא בהכרעת דינו באופן ראוי. לנוכח הודאת המערער כי הוא נהג באופן, תוצאות התאונה ויסודות העבירות המיוחסות לו, אליהם אחזור מאוחר יותר, אין באי תפיסת המצלמה, שייתכן שתיעדה את האירוע, כדי לפגוע בתוקף המסקנות העולות מיתר הראיות הקיימות ולעורר ספק באחריות המערער ובאשמתו.

על כך יש להוסיף כי גם בהיבט הפגיעה בהגנת המערער, אין במחדל האמור, וכן ביתר המחדלים הנטענים על ידי הסנגור (בעיקר אי איתור עדים פוטנציאליים לתאונה), כדי להביא למסקנה שהגנת הנאשם קופחה או נפגעה באופן המצדיק את זיכיון.

יסודות העבירות

כאמור המערער הורשע בשורה של עבירות, אשר בא כוחו סבר כי יסודותיהם של חלקן, בראשן נהיגה בקלות ראש וסטייה מנתיב נסיעה, לא נדונו על ידי בית משפט קמא ולא התקיימו במקרה זה.

יוער כבר כעת כי אכן יש צדק בטיעוני הסנגור כי הכרעת דינו של בית משפט קמא חסרה פירוט בנוגע להתקיימות יסודות העבירות האמורות. לצד הדיון הממצה בנוגע לראיות ולתשתית העובדתית, היה מקום כי בית המשפט יתייחס ולו בקצרה ליסודות העבירות שנותרו במחלוקת וינמק מדוע אלו התקיימו לגישתו.

ברם, גם אם כן פני הדברים, לא מצאתי כי יש באמור כדי לשלול את מסקנותיו של בית המשפט קמא ולהשפיע על הרשעתו, המוצדקת, של המערער באותן עבירות. אנמק.

יסודות עבירת הנהיגה בקלות ראש לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה, תשכ"א - 1961 כוללים יסוד עובדתי של נהיגת רכב בדרך קלות ראש, ברשלנות או במהירות מסוכנת לציבור, ויסוד נפשי של רשלנות.

היסוד העובדתי האמור עשוי להתבטא בנהיגת רכב במהירות שיש בה, בנסיבות המקרה, סכנה לציבור, גם אם היא פחותה מהמהירות המקסימלית שנקבעה לאותו קטע דרך (בעניין זה ראו לשון תקנה 51 לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 וכן ע"פ 8827/01 **שטרייזנט נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.07.2003) ע"פ 33273-08-11 **מ"י נ' סמינוב** (לא פורסם)). יסוד הרשלנות במישור הנפשי מתפרשת כנהיגה חסרת זהירות, "ואם תמצוי לומר חסרת זהירות בולטת" (ת"פ 27400-02-12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (לא פורסם)), כפי שצוטט בע"פ 2619/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.11.2014)). במילים אחרות, הרשלנות אינה נמדדת רק במהירות הנהיגה, אלא בהתאם לכלל נסיבות קרות האירוע, מצב הדרך, אחריות הנהג, סוג הרכב וכו'.

בענייננו, נקבע על ידי בית המשפט קמא, על יסוד הראיות שהיו לפניו, כי המערער אכן נהג באופן שאינו מתאים לתנאי הדרך. מקביעותיו של הבוחן וכן מדבריו של הנוסע כרים עולה כי המערער נהג במהירות שלא תאמה את תנאי הדרך (ראו סיכום קביעות הבוחן בהכרעת הדין אותו הבאנו לעיל וכן דבריו של הנוסע כרים בעדותו בבית המשפט מיום 13.06.2023, בה חזר מספר פעמים על העובדה כי המערער נהג במהירות שאינה תואמת את תנאי הדרך: עמוד 8 שורות 5-9 וכן עמוד 10 שורות 27-28).

אומנם, הבוחן נמנע מלקבוע את מהירות הנסיעה בעת התרחשות התאונה. ברם, הדברים הוסברו על ידו בהעדר נתונים נדרשים, בין היתר העובדה כי האופנוע הוזז. על אף האמור, בשים לב לכלל הראיות הקיימות, בדין קבע בית המשפט קמא כי המערער נהג בקלות ראש ובחוסר שליטה ברכב. נסיבות התרחשות התאונה וכן תוצאותיה, קרי הסטייה מנתיב הנסיעה, ההחלקה והפגיעה בקיר, אף הן מתיישבות עם המסקנה האמורה (וראו והשוו רע"פ 1713/93 **בוקובה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 07.06.1993) בו עמד בית המשפט על חזקה לנהיגה בחוסר זהירות, הנלמדת מעובדות האירוע ותוצאותיו).

כאשר המערער נהג באופנוע מבלי שעבר כל הכשרה לנהיגה בכלי רכב זה, כפי שעולה מעדותו, אף מוכח היסוד הנפשי הרשלני.

אציין כי בקביעות אלה איני מתעלם מטענות המערער בנוגע לשיבושים בכביש, שאין נתמכות בראיות אחרות, לא בדו"ח הבוחן.

בדומה, לא מצאתי כי יש בטענות המערער בנוגע לרטיבות בכביש כדי לשנות את המסקנה המרשיעה. במישור הראייתי, בית המשפט קמא ניתח היטב את התשתית הראייתית בסוגיה זו, ודחה את הטענה. לא מצאתי כל עילה להתערב בקביעות אלה של בית המשפט קמא. יתרה מזו, גם אם היה נקבע כי הכביש היה רטוב, לא היה בכך כדי לשנות מהמסקנה שהמערער לא התאים את אופן נהיגתו לנסיבה זו, ובכך מתגבשת רשלנותו.

לצד האמור, הורשע המערער גם בעבירה של סטייה מנתיב הנסיעה. הסנגור טוען כי עבירה זו לא בוצעה על ידי המערער, שכן המקום בו נסע הוא סמטה צרה, בה לא מסומנים נתיבים.

סעיף 40(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 קובע כי: **"לא יסטה נוהג רכב מנתיב נסיעתו אם עלול הדבר לגרום להפרעה או לסיכון"**.

המונח "נתיב" הנ"ל מוגדר בתקנה 1 לתקנות התעבורה כ"**חלק מרחבו של כביש, בין שסומן ובין שלא סומן...**" (ההדגשה אינה במקור).

לנוכח האמור, ברי כי סטייתו של המערער מנתיב נסיעתו עד כדי התנגשות בקיר במקום, מבססת עבירה לפי תקנה 40 הנ"ל.

אכיפה בררנית

לבסוף, אציין כי תמים דעים אני עם בית המשפט קמא כי במקרה דנן לא מתקיימים התנאים המבססים אכיפה בררנית והגנה מן הצדק מטעם זה. תנאי בלעדיו אין לביסוס טענה של אכיפה בררנית היא כי מתקיימת זהות, או למצער דמיון רלוונטי, בין עניינם של מעורבים בפרשה אחת (ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.02.1996), בג"ץ 6396-96 **זקין נ' ראש עיריית באר שבע** (פורסם בנבו, 08.06.1999), ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' ד"ר בורוביץ** (פורסם בנבו, 31.03.2005) וכן כדוגמא ליישום ע"פ 3507/19 **בורקאן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 03.12.2020)).

במקרה דנן, בולט השוני בין עניינו של המערער לבין זה של כרים, אשר נסע עם המערער ונפגע. מעשיהם שונים ואחריותם להתרחשות התאונה אף היא שונה. המערער גרם לתאונה בפועל, בנהיגתו הרשלנית באופנוע, כלי רכב שהוא לא הוכשר ולא הוסמך לנהוג בו. בשונה, מעורבותו של הנפגע מסתכמת בכך שאישר למערער לנהוג, כאשר הוא טעה לחשוב שהמערער מחזיק ברישיון (ראו בעניין זה גרסאות המערער ונפגע העבירות בחקירותיהם ת/12 ו-ת/13).

הערעור על גזר הדין

כאמור בית המשפט קמא גזר על המערער עונש שעיקרו במאסר מותנה בן 3 חודשים ופסילת רישיון נהיגה למשך 16 חודשים (בניכוי 60 ימי פסילה מנהלית), זאת לצד קנס ופסילה מותנית.

לא מצאתי כל חומרה בעונשים האלה. על אף שעסקינן באירוע שביסודו רשלנות המערער, עצם העובדה כי הוא בחר במודע לנהוג באופנוע למרות שלא החזיק ברישיון נהיגה לכלי זה, מצדיקה הטלת עונש משמעותי, שיהיה בו להעביר לו מסר מרתיע.

בנוסף, לא ניתן להתעלם מתוצאות התאונה, הממחישות היטב את הסיכון שבנהיגה ללא רישיון מתאים. המערער, שלא הוכשר לנהיגה באופנוע, נהג בו בחוסר זהירות ובאופן שאינו מתאים לתנאי הדרך, כשאינו חובש קסדה. כתוצאה מכך, איבד שליטה על האופנוע, החליק ונפגע באופן ממשי. הוא נזקק לאשפוז ולניתוח, ולדבריו סובל עד היום מתוצאות התאונה. גם בן דודו, כרים, שנסע עמו, נחבל חבלות של ממש, שהצריכו פינוי מורדם ומונשם, לבית החולים, שם אושפז מספר ימים, כשהוא סובל מפגיעה זעירה בראשו ומשבר מרוסק בידו.

כל אלה באו לידי ביטוי בגזר דינו של בית המשפט קמא, לצד נסיבות הקולא הנוגעות לגילו הצעיר של המערער, התרומה של בן דודו לתאונה בכך שאישר לו לנהוג באופנוע וכן הפגיעות מהן סבל המערער.

לצד האמור, יש להזכיר כי לחובתו של המערער נרשמו שמונה הרשעות נוספות בעבירות תעבורה (שימוש בטלפון נייד, נהיגה ללא חגורת בטיחות ועוד), כשחמש מתוכן בוצעו לאחר התאונה. בעיניי, מדובר בנסיבה משמעותית לחומרה, המעצימה את הצורך בעונש מרתיע. על אף האמור, נמנע בית המשפט קמא מלנהוג עם המערער כ"בית שמאי", והסתפק בעונשים מתונים.

על רקע כל אלה, לא מצאתי כל חומרה במתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט קמא ואף לא בעונש שהוטל על ידו, התואם את נסיבות העבירות, מידת הרשלנות בה פעל המערער וכן מידת הפגיעה בערכים המוגנים.

בעניין זה, אדגיש כי גם אם קבוע לצד העבירה עונש מזערי, אין חובה כי עונש זה ישמש כרצפת המתחם, שכן מתחם הענישה יקבע תמיד בהתאם לנסיבות העבירה.

לנוכח כלל האמור, לטעמי גזר דינו של בית המשפט קמא מאזן נכונה בין כלל שיקולי הענישה. לאור זאת, אין לי אלא לדחות את הערעור גם נגד רכיב זה של פסק הדין.

סוף דבר

נוכח מסקנותיי דלעיל הן באשר לערעור על הכרעת הדין והן בנוגע לערעור על גזר הדין, **נדחה הערעור על כל חלקיו.**

המערער יפקיד את רישיון הנהיגה שברשותו עד ליום 15.12.2025.

ככל שהמערער טרם שילם את הקנס ואת הפיצויים יעשה זאת באופן מיידי ולא יאוחר מיום 30.12.2025.

מזכירות בית המשפט תוודא קבלת פסק דין זה על ידי הצדדים.

ניתן היום, י' כסלו תשפ"ו, 30 נובמבר 2025, בהעדר הצדדים.